

Oppimisen arviointi uusissa opetussuunnitelman perusteissa

Ops-työpajakoulutus

21.10.2015

Helsinki

Perusopetuslaki 628/1998

22 § **Oppilaan arviointi**

- ◆ Oppilaan arvioinnilla pyritään **ohjaamaan ja kannustamaan opiskelua** sekä kehittämään oppilaan edellytyksiä itsearviointiin.
- ◆ Oppilaan oppimista, työskentelyä ja käyttäytymistä tulee arvioida **monipuolisesti**.

Perusopetusasetus 852/1998

10 § Arviointi opintojen aikana

- ◆ Oppilaan opintojen edistymisestä sekä oppilaan työskentelystä ja käyttäytymisestä on annettava **riittävän usein tietoa oppilaalle ja hänen huoltajalleen**. Tietojen antamisesta määrätään tarkemmin opetussuunnitelmassa.
- ◆ Kunkin **lukuvuoden päättyessä** oppilaalle tulee antaa todistus, johon merkitään oppilaan opinto-ohjelma ja **oppiaineittain tai aineryhmittäin arvio siitä, miten oppilas on saavuttanut asetetut tavoitteet**, sekä arvio oppilaan käyttäytymisestä. Opetushallitus määrää, mitkä oppiaineet voidaan arvioida yhdessä.

Vuoden 2014 opetussuunnitelman perusteiden päälinjauksia

Lainsäädännön määrittelemän arvioinnin pedagogisen tehtävän korostaminen

- Luvun nimeksi Oppimisen arviointi
- Oppimista tukevan arviointikulttuuriin kuvaaminen
- Arvioinnin formatiivisen luonteen avaaminen
- Palautteen merkityksen korostaminen

Arvioinnin rakentuminen tuntijaon määrittämiin nivelkohtiin

- 2. ja 6. vuosiluokan päätteeksi laajempi arviointipalaute
- Arvioinnin kohteet ja kriteerit oppiaineittain

Vuoden 2014 opetussuunnitelman perusteiden päälinjauksia

Oppiainekohtaiset arvioinnin periaatteet

- Kuvataan oppiainekohtaisesti arvioinnin keskeiset periaatteet vuosiluokkakokonaisuuksittain
- Oppiaineen luonne arvioinnissa

Päätösarvioinnin vertailtavuuden parantamien

- Päätösarviointia ja päätösarvosanan muodostamista koskevan tarkemman ohjeistuksen lisääminen nimenomaan eri oppiaineisiin
- Päätösarvioinnin kriteerit arvosanalle 8

Oppimista tukeva arviointikulttuuri

Koulu vaikuttaa merkittävästi siihen, millaisen käsityksen oppilaat muodostavat itsestään oppijoina

Monipuolinen arviointi ja siihen perustuvan ohjaavan palautteen antaminen ovat opettajien keinoja oppilaiden oppimisen tukemiseen

Suuri osa arvioinnista on opettajien ja oppilaiden välistä vuorovaikutusta

Yhteistyö kotien kanssa on osa hyvää arviointikulttuuria

Arvioinnin myötä saatu tieto auttaa myös opettajia suuntaamaan opetustaan oppilaiden tarpeiden mukaisesti

Arvioinnin luonne ja yleiset periaatteet

Jako opintojen aikaiseen arviointiin ja päättöarviointiin

- Opintojen aikainen arviointi pääosin opintojen ohjaamista palautteen avulla
- Päättöarvioinnissa osaamisen tason arviointi

Arvioinnin perustuminen tavoitteisiin ja kriteereihin

- Oppilaita ja heidän suorituksiaan ei verrata toisiinsa
- Arviointi ei kohdistu oppilaiden persoonaan, temperamenttiin tai muihin henkilökohtaisiin ominaisuuksiin

Oppilaiden ikäkauden ja edellytysten huomioon ottaminen sekä monipuoliset arviointikäytännöt

- Tärkeää ottaa huomioon oppilaiden erilaiset tavat oppia ja työskennellä
- Lievätkin oppimisvaikeudet tulee ottaa huomioon arviointi- ja näyttötilanteita suunniteltaessa

Itsearviointin edellytysten kehittäminen

- Oppilaita ohjataan niin yksilöinä kuin ryhmänä havainnoimaan oppimistaan ja sen edistymistä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä
- Tärkeää myös vertaisarviointin taitojen kehittäminen

Arviointi lukuvuoden aikana

- ◆ Arviointi ja siihen perustuva palautteen antaminen toteutetaan **osana päivittäistä opetusta ja työskentelyä**
- ◆ Edellyttää opettajilta **vuorovaikutusta** oppilaiden kanssa sekä **oppimisprosessiin liittyvää havainnointia**
- ◆ Oppilaiden edellytyksiä itsearviointiin kehitetään ohjaamalla oppilaita niin yksilöinä kuin ryhmänä havainnoimaan oppimistaan sekä siihen vaikuttavia tekijöitä

Arviointi lukuvuoden aikana

Oppimista edistävä palaute on laadullista ja kuvailevaa **oppimisen solmukohtia avaavaa** ja ratkovaa vuorovaikutusta

Oppimisprosessia näkyväksi tekevän palautteen tulee auttaa oppilaita hahmottamaan ja ymmärtämään

- Mitä heidän on tarkoitus oppia?
- Mitä he ovat jo oppineet?
- Miten he voivat edistää omaa oppimistaan ja parantaa suoriutumistaan?

Arviointi lukuvuoden päättyessä

- ◆ Lukuvuoden päättyessä oppilaalle tulee antaa **lukuvuositodistus**, joka sisältää arviot siitä, miten oppilas on kyseisenä lukuvuonna saavuttanut tavoitteet opinto-ohjelmaansa kuuluvissa oppiaineissa
- ◆ Lukuvuositodistus on myös **päätös oppilaan siirtymisestä seuraavalle luokalle** (tai hänen jättämisestään luokalle)
- ◆ Vuosiluokilla **1-7 arviointi on sanallista tai numeroarviointia** tai näiden yhdistelmää opetuksen järjestäjän päätöksen mukaisesti
- ◆ Vuosiluokkien **8-9 todistuksissa käytetään numeroarviointia**
- ◆ Toiminta-alueittain annettavassa opetuksessa käytetään sanallista arviointia
- ◆ Yksilöllisten oppimäärien arvioinnissa käytetään sanallista tai numeroarviointia

Oppimisen arviointi nivelkohdissa

Vuosiluokat 1-2

Laaja-alaisen osaamisen
tavoitteet vuosiluokilla 1-2

Oppiaineiden tavoitteet ja
keskeiset sisällöt
vuosiluokilla 1-2

Vuosiluokat 3-6

Laaja-alaisen osaamisen
tavoitteet vuosiluokilla 3-6

Oppiaineiden tavoitteet ja
keskeiset sisällöt
vuosiluokilla 3-6

Vuosiluokat 7-9

Laaja-alaisen osaamisen
tavoitteet vuosiluokilla 7-9

Oppiaineiden tavoitteet ja
keskeiset sisällöt
vuosiluokilla 7-9

**Arviointi 2. vuosiluokan
päätyessä:**
oppimisprosessin
kannalta keskeiset
arvioinnin kohteet

**Arviointi 6. vuosiluokan
päätyessä:** kriteerit
hyvää osaamista
kuvaavalle sanalliselle
arviolle tai arvosanalle 8

Päätösarviointi:
päättöarvioinnin kriteerit
arvosanalle 8

Päätöarviointi

- ◆ Päätöarvioinnin tehtävänä on määritellä, miten oppilas on opiskelun päättyessä **saavuttanut oppiaineen oppimäärän tavoitteet**
- ◆ **Päätöarviointi ajoittuu** oppiaineesta ja paikallisesta opetussuunnitelmasta riippuen **vuosiluokille 7, 8 tai 9**
- ◆ Tuloksena annettava **numeroarvosana** kuvaa oppilaan osaamisen tasoa suhteessa kunkin oppiaineen tavoitteisiin ja päätöarvioinnin kriteereihin
- ◆ Päätöarvioinnin yhtenäisyyden ja päätöarvosanojen vertailukelpoisuuden vahvistamiseksi jokaiseen oppiaineosuuteen kirjoitetaan nykyistä selkeämmin näkyviin **päätöarvosanan muodostumista ohjaavat periaatteet**
- ◆ Perusopetuksen päätöarviointia ja päätötodistusta varten määritellään perusteissa kaikkiin yhteisiin oppiaineisiin **päätöarvioinnin kriteerit arvosanalle 8**

Päättöarvosanan muodostaminen

- ◆ Tulee perustua oppilaan opintojen päättyessä osoittamaan osaamisen tasoon suhteessa oppimäärän tavoitteisiin ja päättöarvioinnin kriteereihin
- ◆ Ei muodosteta suoraan oppilaan aiempien kurssi-, jakso- tai lukuvuositodistusten arvosanoista lasketun keskiarvon perusteella
- ◆ Mikäli oppilas on vapautettu jonkin perusopetuksen oppiaineen opetuksesta, ei tätä oppiainetta arvioida
- ◆ Yksilöllistettyjen oppimäärien mukaisesti opiskeluissa oppiaineissa voidaan käyttää sanallista arviota

Valinnaisten aineiden arviointi

- ◆ Ne valinnaiset aineet, jotka muodostavat yhtenäisen, vähintään **2 vvt:n oppimäärän, arvioidaan numeerisesti**
- ◆ Oppimäärältään **alle 2 vvt** käsittävät valinnaiset aineet arvioidaan **sanallisesti**
- ◆ Sanallisesti arvioitavista valinnaisista aineista merkitään todistukseen vuosiviikkotuntimäärä sekä merkintä ”**hyväksytty**”
- ◆ Mikäli sanallisesti arvioitu valinnainen aine katsotaan jonkin yhteisen oppiaineen syventäviksi opinnoiksi, sen **suoritus voi korottaa** ko. oppiaineen arvosanaa
- ◆ Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit ovat osa yhteisinä oppiaineina opetettavien taide- ja taitoaineiden opetusta ja ne myös **arvioidaan osana tätä opetusta**

Paikallisesti päätettävät asiat

- Oppimisen arviointia koskevaa opetussuunnitelmaosuutta laadittaessa **pohditaan** erityisesti, **miten arviointia ja palautteen antamista kehitetään oppimista edistävänä pedagogisena kokonaisuutena**
- Paikallisesti **varmistetaan** monipuolisten arviointimenetelmien käyttö, arviointiperusteiden yhteinen käsittely ja käyttäminen sekä **päättöarvosanojen muodostaminen** yhtenäisin perustein
- **Arviointikriteerit** 6. vuosiluokan loppuun sekä päättöarvioinnin kriteerit ja päättöarvosanan muodostamisen periaatteet **siirretään perusteista paikalliseen opetussuunnitelmaan sellaisenaan**
- Arvioinnin osalta paikallisessa **opetussuunnitelmassa kuvattavat asiat** esitetään laadintaa ohjaavina ja jäsentävinä kysymyksinä

Paikallisesti päätettävät asiat

- ◆ Opetuksen järjestäjä **päätää ja kuvaa** opetussuunnitelmassa:
 - mitkä ovat arviointikulttuurin kehittämisen mahdolliset paikalliset painopisteet
- ◆ Miten opintojen aikainen arviointi toteutetaan
 - opintojen aikaisen formatiivisen arvioinnin ja palautteen antamisen periaatteet, kokonaisuus ja pedagoginen tehtävä oppimisen edistämässä
 - lukuvuoden päätteeksi tehtävä arviointi
 - itsearvioinnin edellytysten tukeminen; itsearvioinnin ja vertaisarvioinnin periaatteet
 - opinnoissa etenemisen, luokalta siirtymisen ja luokalle jättämisen periaatteet ja käytännöt

Paikallisesti päätettävät asiat

- toisen ja kolmannen vuosiluokan sekä kuudennen ja seitsemännen vuosiluokan nivelvaiheisiin liittyvät arvioinnin ja palautteen antamisen käytännöt
 - valinnaisten aineiden arviointi
 - käyttäytymisen arviointi ja sen perustana olevat tavoitteet ja arviointiperusteet
 - todistukset ja niiden antamiseen liittyvät käytännöt sekä sanallisen ja numeroarvioinnin käyttö todistuksissa eri oppiaineissa sekä käyttäytymisen arvioinnissa
 - muut tiedottamisen ja arviointipalautteen antamisen muodot ja ajankohdat sekä yhteistyö huoltajien kanssa
- ◆ Miten päättöarviointi toteutetaan
- päättöarvioinnin kokonaisuus
 - valinnaisten aineiden arviointi päättöarvioinnissa
 - päättötodistukset.